

A close-up photograph of a young child with light brown hair, wearing a white t-shirt and a bright red scarf. The child is looking directly at the camera with a neutral expression and has their right hand raised, pointing the index finger towards the viewer. The background is a soft-focus green, suggesting an outdoor setting with foliage. The entire image is framed by a solid red border.

SCHE-IDENTIKIT

4-6 JAAR

Hoi, ik ben Victor!

Hier ben ik mee bezig:

Het hechtingsgedrag (zie ook SCHE-IDENTIKIT 0-2 en 2-4) neemt stilaan af en de **hechting komt tot voltooiing**. Ik kan het nu aan om gedurende steeds langere periodes gescheiden te worden van mijn hechtingsfiguren.

Mijn 'ik' krijgt steeds meer vorm. Ik aanvaard mezelf als 'kind van' en niet als 'gelijke van' mijn ouders en ik beseft dat ik een 'jongen' of een 'meisje' ben. Ik ontwikkel een eigen manier van handelen en mijn karaktereigenschappen komen steeds duidelijker naar voor. Ik heb nu ook geleerd dat mijn omgeving telkens anders reageert op mijn diverse gedragingen en ik zal daar rekening mee houden. Mijn groeiend zelfbewustzijn zorgt ervoor dat mijn tegendraadse handelen plaats maakt voor positiever gedrag. Normen die mij van buitenaf worden opgelegd neem ik stilaan in mezelf op en ik vorm voor mezelf een steeds duidelijker beeld van wat mag en wat niet mag. Via de buitenwereld krijg ik hoe langer hoe meer zicht op hoe mensen zich onderling (behoren te) gedragen.

Ik ga nu 'voltijds' naar school! Mijn woordenschat breidt zich enorm uit en mijn spel verandert van een 'naast elkaar' naar een 'met elkaar' spelen. Rollenspelen en fantasiespelen vind ik het einde. Daarnaast ik ben gefascineerd door sprookjes en verhalen. Op school komen mijn sociale vaardigheden meer en meer tot ontwikkeling en dankzij mijn eerste prille vriendschappen leer ik (met vallen en opstaan) hoe 'relaties' functioneren.

Zo denk ik:

Ik denk grotendeels hetzelfde als een peuter (zie SCHE-IDENTIKIT 2-4), maar mijn wereldbeeld wordt geleidelijk aan wat realistischer dan dat van de peuter naar mate ik via mijn denken meer inzicht krijgt in de loop der gebeurtenissen¹ Toch mis ik nog vaak de nodige kennis en ervaring om tot een realistisch inzicht te komen en dan vul ik de ontbrekende schakels nog heel gemakkelijk op met fantasie.

Magisch denken en realistisch denken lopen bijgevolg nog steeds door elkaar en logisch denken is nog steeds niet aan de orde!

Dit vind ik moeilijk:

Het **exploreren van 'sociaal gedrag'** roept ongekende gevoelens bij mij op: vriendschap, medeleven, afgunst, concurrentie, enz. doen hun intrede in mijn leven! Mijn innerlijke beeld van 'wat mag en wat niet mag' en 'wat past en wat niet past', gecombineerd met mijn ondernemingsdrang en mijn ongebreidelde fantasie, brengt vaak schuldgevoelens met zich mee. Alsof dat alles nog niet genoeg is, steken er allerlei angsten de kop op als mijn verbeelding voor de zoveelste keer op hol slaat...

Als jullie uit elkaar gaan moet je dit over me weten:

Met mij kan je al gemakkelijker een gesprek voeren dan met een peuter. Toch is er nog enige voorzichtigheid geboden. Voor jou kan het lijken alsof ik perfect begrijp waar je het over hebt, maar mijn fantasie neemt nog vaak een loopje met de werkelijkheid. Observeer me daarom goed en stel me vragen zodat je uit mijn antwoorden kan afleiden of de betekenis van jouw woorden wel goed tot mij is doorgedrongen.

Omdat ik mezelf nog niet helemaal los van een ander kan zien en omdat ik nog zo'n rijke verbeelding heb, is het zeer waarschijnlijk dat ik een scheiding op mezelf zal betrekken. Om die reden kan ik er van overtuigd geraken dat ik iets fout heb gedaan waardoor jullie ruzie hebben gekregen. Ik voel me vaak schuldig over de scheiding en denk dat mijn ouders door mij uit elkaar gaan. Dit heeft te maken met het feit dat ik **niet alle factoren tegelijkertijd kan overzien en begrijpen**. Vragen en gedachten als "Komt het door mij dat jullie gaan scheiden?", "Waar moet ik straks nou naartoe?" en "Komt papa terug als ik nooit meer stout ben?" spoken door mijn hoofd. Het is mijn manier om greep te krijgen op de gebeurtenissen. Ik ben namelijk niet in staat om te begrijpen dat het (gedeeltelijk) wegvallen van een ouder niets met mezelf te maken heeft.² Je zal hiervoor dus op je hoede moeten zijn en je zal mij ervan moeten overtuigen dat dit zeker niet waar is als je wil voorkomen dat ik voor de rest van mijn leven met dit schuldgevoel blijf zitten.

Hiermee kan je me helpen:

Ik fantaseer erop los over hoe ik een invloed heb op alles wat er rondom mij gebeurt, ook op jullie scheiding! Doordat ik misschien ooit gedacht heb dat je echt niet lief was en maar beter kon verdwijnen uit mijn leven voel ik mij nu hopeloos wanneer ik zie dat je ook echt 'verdwijnt' en word ik verteerd door schuldgevoelens. Meer dan ooit is het belangrijk dat je mij op het hart drukt dat de scheiding iets is tussen jou en mijn andere ouder en dat mij absoluut geen schuld treft!

Mijn leeftijd leent zich uitstekend tot het spelen van een rollenspel. Door mezelf actief in te leven in verschillende rollen – die van mama, papa, zusje, enz. – kan ik veel leren en een beter inzicht krijgen in de situatie. Ook het gebruik van sprookjes of verhaaltjes kan veel vruchten afwerpen. Het verhaal kan immers emoties losweken bij mij die we dan samen kunnen bespreken zodat ik ze veilig kan verwerken.

Ik kan nu ook een (langer) gesprek voeren via de telefoon of via de computer (eventueel met een webcam). Daar wil ik graag gebruik van maken wanneer ik behoefte heb aan contact met mijn andere ouder terwijl ik bij jou verblijf. Het zou zelfs een gewoonte kunnen worden om (dagelijkse) belevenissen of zorgen te bespreken en zo mijn betrokkenheid met mijn afwezige

ouder te versterken. Je kan mij ook aanmoedigen om een tekening te maken over wat me bezighoudt, zodat ik ze kan meenemen naar mijn andere ouder en erover vertellen.

Ik stel het nog steeds op prijs als je rekening wil houden met de manier waarop ik de tijd beleef (lees meer hierover in SCHE-IDENTIKIT 0-2). Zes dagen duren voor mij als zesjarige ongeveer even lang als dertig dagen voor mijn dertigjarige ouders. Een week duurt in mijn tijdsbeleving dus ongeveer zo lang als een maand voor jullie...

Zo zie je wanneer het fout loopt:

Hoewel ik al meer mogelijkheden heb om mij uit te drukken, reageer ik toch op een gelijkaardige manier als peuters (zie SCHEI-IDENTIKIT 2-4). Ik uit mijn gevoelens eerder via spel, tekenen of knutselen, maar minder via woorden. Naast mijn ouders kan mijn juf/meester een belangrijke rol spelen tijdens het verwerkingsproces.

Net zoals een peuter kan ik blijik geven van regressief gedrag, waardoor ik verworvenheden die eigen zijn aan mijn leeftijd, tijdelijk kan verliezen. Ik kan dus weer gaan bedplassen, vastklampend gedrag vertonen of me niet meer alleen aankleden en ik kan heel druk of huilerig zijn en dwarsliggen.

VOETNOTEN

- 1 CRAEYNEST, *Psychologie van de levensloop : inleiding in de ontwikkelingspsychologie*, 2007
- 2 SINGENDONK EN MEESTERS, *Kind en echtscheiding, een ontwikkelingspsychologisch perspectief*, 2007

© Copyright Annelies Geraets.

Alle rechten voorbehouden. Gehele of gedeeltelijke overname, plaatsing op andere sites, verveelvoudiging op welke andere wijze dan ook en/of commercieel gebruik van deze informatie is niet toegestaan, tenzij hiervoor uitdrukkelijk schriftelijke toestemming is verleend door Annelies Geraets of tenzij aan de onderstaande voorwaarden wordt voldaan. Deze informatie mag worden bekeken op een scherm, gedownload worden op een hard-disk of geprint worden, mits dit geschiedt voor persoonlijk, informatief en niet-commercieel gebruik, mits de informatie niet gewijzigd wordt, mits de volgende copyright-tekst in elke copy aanwezig is: "© Copyright Annelies Geraets", mits copyright, handelsmerk en andere van toepassing zijnde teksten niet worden verwijderd en mits de informatie niet wordt gebruikt in een ander werk of publicatie in welk medium dan ook.